

Тема: Екологічна проблема побутових відходів

Авторка: Галина Ткачук

Вікова категорія: усі вікові групи

1. Проблеми для обговорення

Проблема	Відображення в текстах			Проблемні запитання
	Текст 1 <i>Відповідальність кожного</i>	Текст 2 <i>Серйозно?</i>	Текст 3 <i>Усе міняється</i>	

Відповідальне споживання: можливості і бар'єри

+ + +

1. Яку екологічну проблему розглядає авторка в тексті 1? Які особливості має ця проблема в нашій країні?
2. Які варіанти вирішення проблеми, наведені авторкою в тексті 1, є доречними, а які - ні?
3. Чому текст 1 має назву «Відповідальність кожного»? Яка його головна думка?
4. Яке головне завдання моделювання ситуації «походу на закупи»? До якого висновку підводить нас авторка?
5. Що спільного та відмінного у варіантах вирішення проблеми пластикових відходів у текстах 1 і 2?
6. Як прокоментувала б Грета Тунберг позицію героїні тексту 2?
7. Які екозвички ви маєте і які хочете виробити? Якими екоречами ви користуєтесь? Що таке екосвідомість?
8. Чи знаєте ви термін «екоцид»? Що він означає?

Проблема	Відображення в текстах			Проблемні запитання
	Текст 1 Відповідальність кожного	Текст 2 Серйозно?	Текст 3 Усе міняється	

Повторне використання речей

+ + +

1. Як повторна переробка речей може допомогти в сучасних викликах?
2. Які види переробки вживаних речей ви порадили б використати, а від яких відмовитися?
3. Що саме ви використовуєте повторно і чому?
4. Як ви ходите на закупі і чи готуєтеся до них попередньо, як авторка в тексті 2?
5. Чи чули ви колись про мистецтво із вторсировини?

Централізоване сортування відходів

+ +

1. Які кроки варто зробити Україні, щоб долучитися до світового досвіду збереження довкілля?
2. Якщо ви були за кордоном, чи звертали увагу на те, як там поводяться із відходами? Що варто знати про культуру сортування сміття інших країн, якщо їдеш за кордон, аби не втрапити у незручну ситуацію?

«Одноразові речі»: «герої» чи шкідники?

+ + +

1. У чий бік спрямовано іронічне запитання «Серйозно?» Якими є аргументи авторки?
2. Яку головну ідею, на ваш погляд, висловлює пластиковий стаканчик разом із авторкою тексту?
3. Коли одноразові речі є незамінними?



2. Можливості для міжпредметної інтеграції

Проблематика	Текст 1 <i>Відповідальність кожного</i>	Текст 2 <i>Серйозно?</i>	Текст 3 <i>Усе міняється</i>
Мова	+	+	
Психологія		+	+
Література		+	+
біологія	+		+
хімія	+		
географія	+		
економіка	+	+	
екологія	+	+	+
Історія	+		+
Громадянська освіта	+		

3. Стилiстичні особливості в художніх текстах

Стилiстичні особливості	Текст 1 <i>Відповідальність кожного</i>	Текст 2 <i>Серйозно?</i>	Текст 3 <i>Усе міняється</i>
Емоційно забарвлені слова	зелена зона, пакетики валяються, горнятко, це надиhaє	Досить (скидати все на плечі небайдужих і свiдомих); погляньмо (правді у вічі); досить?	повномасштабна війна, всякого набачився, звалища
Розмовна лексика	торба для шопінгу, внадиться одноразовий кульочок, стаканчик-пластанка, множити сміття	Вирушаю на закупи, морочити голову	Я був у шоці. Одноразові пальчата, пластикові стаканчики
Градація		Я наважуюся, збираюся з думками, вдихаю-видихаю — і вирушаю на закупи.	

Стилістичні особливості	Текст 1 <i>Відповідальність кожного</i>	Текст 2 <i>Серйозно?</i>	Текст 3 <i>Усе міняється</i>
Іронія	Таємне Товариство Недоречного Качана	Рух антисміттєвих супергероїв	Персональні дані моєї господині. У мені росте кактус. Непоганий парубок, звати Олег. Коронавірус зробив з нас...знову героїв
Каламбур	усе, що проходить крізь наші руки, - у наших руках		
Фразеологізми, сталі вирази	правило ложки дьогтю	перекладання з хворої голови на здорову; погляньмо правді у вічі; скидати все на плечі небайдужих і свідомих	
Тропи	підступно внадиться кульочок (персоніфікація); цікаві речі, найсумніша проблема (епітети)	мальовниче село (епітет), пластикове «добро», борюся проти пластику (метафора), з повними торбами торбочок і торбинок (тавтологія)	міни ранять море, війна проти природи, пластиковий стаканчик — домівка кактуса (метафори), оповідь від імені пластикового стаканчика (персоніфікація), непоганий парубок, здивований погляд (епітети)
неологізми	Таємне Товариство Недоречного Качана; «екоречі», «екозвички» тренд, утилізація шопінг	Рух антисміттєвих супергероїв, пандемія	«екодії», екоцид, коронавірус, пандемія COVID-19
риторичні фігури	...а напої пили — сенсація! — у приміщенні	Досить (скидати все на плечі небайдужих і свідомих). Погляньмо (правді у вічі). Що, справді, якщо я переживаю за долю планети, то робити треба так і тільки так?	Добрий день, пані та панове, я — пластиковий стаканчик. Олег... теж так вважає. А ви?
Терміни	парниковий ефект, утилізація, токсичний вантаж, тверді побутові відходи, сортувальні станції	пандемія, глобальні проблеми, список маркувань, станція сортування, токсичний пластик	токсичне сміття, пандемія COVID-19, коронавірус, екологія, держава-диктатура

4. У світі мистецтва

- 4.1. У київському сквері поблизу станції метро «Золоті Ворота» на стовбурі дерева причаївся котик, зібраний зі звичайних пластикових виделок. Зворушливий білий звір, наїжачений одноразовими столовими приборами, проводить здивованим поглядом перехожих. Кіт опинився на дереві у 2009 році і досі звідти не злазив. На виготовлення скульптури пішло 600 виделок. Автором кота є відомий скульптор Костянтин Скрытуцький



Фото опубліковано із дозволу скульптора Костянтина Скрытуцького

- 4.2. Інформаційний матеріал «Волинянка робить мистецтво з вторсировини» (в контексті теми про вторсировину).
Джерело: «ВолиньPost»



- 4.3. Інформаційний матеріал «Привернути увагу до вторсировини: маріупольська художниця робить картини з пластикових кришечок» (у контексті теми про вторсировину).
Джерело: Суспільне

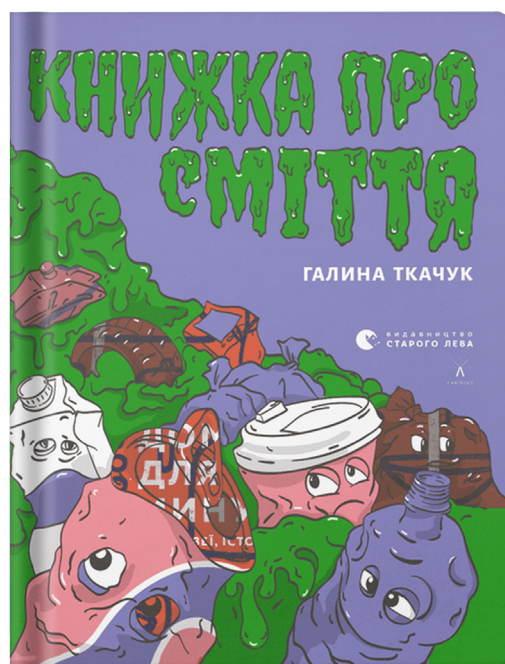


- 4.4. Новина «Благодійну колекцію аксесуарів із переробленого пластику випустив український бренд Spogad» (у контексті теми про прикраси із вторсировини).
Джерело: The Village



- 4.5. Додаткові ресурси для опрацювання:

1. «Книжка про сміття»,
авторка Галина Ткачук,
Львів: Видавництво Старого Лева,
2019. — 132 с.



2. «Сміттєва революція. Порушуючи круговерть марнотратства»
автор Файв Ерік.
переклад з англ. І. Андрущенко.
Видавництво «Ранок», 2019. — 64 с.



5. Тематика творчих робіт

Текст 1 <i>Відповідальність кожного</i>	Текст 2 <i>Серйозно?</i>	Текст 3 <i>Усе міняється</i>
<ol style="list-style-type: none">1. Складіть перелік порад від бабусі, як бути відповідальними споживачами.2. Прокоментуйте вислів з тексту “Усе, що проходить крізь наші руки, — у наших руках”.3. Чому деякі речі, як-от батарейки, акумулятори, пігулки, потребують особливої утилізації? Продовжіть список.	<ol style="list-style-type: none">1. Що важливіше для збереження довкілля: сила спільноти чи персональні зусилля?2. Створіть кластер «Великі загальнонаціональні кроки», які пропонує авторка для вирішення «величезної проблеми» побутових пластикових відходів.	<ol style="list-style-type: none">1. Дізнайтеся з інтернету, хто така Грета Тунберг. Змодельуйте ситуацію: що було б, якби всі навколо жили так, як Грета Тунберг.2. Термін «екоцид» походить від грецького «oikos», що означає «будинок», і латинського «caedo», що означає «знести» або «вбити». Чи варто припинити «екодії» перед загрозою екоциду в Україні?

1. Запропонуйте конкретні кроки вирішення проблеми екології у вашій місцевості, обравши для себе одну з ролей: очільника громади (мер, староста), громадського активіста, учня/учениці.
2. Напишіть есе з теми «Моя формула відповідального споживання».
3. Напишіть есе з теми «“Екоречі”, “екозвички”, “екодії” в моєму житті».
3. Напишіть цікаву історію від імені ужитої чи переробленої речі (за прикладом тексту №3).